

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

I/12/002
LLO-4114-02-11/2012

Łódź, dnia 11 maja 2012 r.

Pan
ANDRZEJ KOWARA
Wójt Gminy Gluchów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Wójcie,

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała w Urzędzie Gminy Gluchów, zwanym dalej „Urzędem”, realizację zadań w zakresie utrzymania czystości i porządku w Gminie w latach 2010-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 kwietnia 2012 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Pana Wójta związane z realizacją zadań będących przedmiotem kontroli.

Pozytywna ocena została sformułowana z uwagi na zgodne z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², zwaną dalej „u.c.p.”, wykonywanie zadań dotyczących utrzymania czystości i porządku, w tym m.in.:

- prawidłowe unormowanie w regulaminie organizacyjnym Urzędu spraw dotyczących utrzymania czystości i porządku,
- zgodne z u.c.p. wydawanie przedsiębiorcom zezwoleń na działalność w zakresie utrzymania czystości i porządku.
- zapewnienie odbioru padłych sztuk zwierząt i skutecznej opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz określenie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe i gospodarskie,

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

Natomiast stwierdzone uchybienia dotyczyły m.in.:

- niepełnego wywiązywania się Urzędu z wynikającego z art. 3 ust. 3 ustawy obowiązku prowadzenia gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- nieudostępnienia mieszkańcom informacji o znajdujących się na terenie Gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- niepodjęcia przez Radę Gminy Gluchów uchwały w sprawie określenia wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części na terenie Gminy Gluchów.

Szczegółowe ustalenia kontroli przedstawiają się następująco:

1. W ocenie NIK, w sposób właściwy ujęto w regulaminie organizacyjnym Urzędu, w części dotyczącej Referatu Rozwoju Gospodarczego oraz w zakresach obowiązków pracowników na stanowiskach kierownika i podinspektora tego Referatu - zadania dotyczące utrzymania czystości i porządku wynikające z unormowań ustawowych.
2. Gmina Gluchów wprawdzie nie utworzyła budżetowej jednostki organizacyjnej w celu realizacji zadań utrzymania czystości i porządku na swoim terenie (na podstawie art. 3 ust. 2 pkt.1 u.c.p.), ale zapewniła realizację tych zadań poprzez współdziałanie z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w omawianym zakresie, wydając stosowne zezwolenia i podpisując z nimi umowy.

Realizując obowiązek wynikający z art. 3 ust. 2 pkt 2 lit c u.c.p., Wójt zawarł w okresie objętym kontrolą z firmą „Usługi: rąkarstwo Mariola Boguszevska” z Rawy Mazowieckiej, umowy o odbiór padłych sztuk zwierząt. W 2010 r. na powyższe usługi Gmina Gluchów wydatkowała kwotę 2.568 zł, a w roku 2011 r. – 2.592 zł.

Ponadto w okresie objętym kontrolą, działając na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 5 u.c.p., Wójt zawarł z właścicielem Hotelu dla zwierząt i ptactwa domowego z siedzibą w Łodzi ul. Kosodrzewiny 56, umowy na wykonywanie usługi pn. „Wylapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Gluchów”. Przedmiotem tych umów było wylapywanie i dostarczanie do hotelu bezdomnych zwierząt, umieszczanie ich w hotelu, zapewnianie wyżywienia i opieki nad bezdomnymi zwierzętami pochodzącymi z terenu Gminy. Wydatki poniesione z tego tytułu przez Gminę wyniosły w roku 2010 – 32,7 tys. zł i w 2011 r. – 44,2 tys. zł.

W latach 2010 -2011 na terenie Gminy nie występowały choroby zakaźne zwierząt, ani podejrzenie wystąpienia tych chorób. Gmina nie podejmowała zatem czynności związanych z oznakowaniem obszarów dotkniętych lub zagrożonych chorobą zakaźną zwierząt.

3. Wypełniając obowiązek nałożony art. 4 ust. 1 u.c.p., Rada Gminy Gluchów, po uzyskaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach, w dniu 20 lipca 2006 r. uchwałą nr XXXVIII/175/2006 uchwaliła Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, zwany dalej

„Regulaminem”, który zawierał wszystkie postanowienia określone w art. 4 ust. 2 u.c.p. Gmina na utrzymanie czystości i porządku poniosła w okresie objętym kontrolą wydatki w ogólnej kwocie 249,5 tys. zł, w tym w roku 2010 w wysokości 144,9 tys. zł oraz w 2011 r. – 104,6 tys. zł.

4. Zgodnie z art. 7 ust. 3a u.c.p. Rada Gminy Głuchów - uchwałą Nr XLII/252/10 z dnia 22 czerwca 2010 r. określiła wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie Gminy Głuchów. Wcześniej w tej sprawie obowiązywało Zarządzenie nr 14/06 Wójta Gminy Głuchów z dnia 24 września 2006 roku.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Głuchów, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1-2 u.c.p., wydał jedno zezwolenie na prowadzenie przez przedsiębiorcę VEOLIA S.A. z Tomaszowa Mazowieckiego działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Głuchów.

Ustalono, że wniosek o zezwolenie spełniał wymagania określone art. 8 u.c.p., a wydane przez Wójta zezwolenie zawierało dane określone w art. 9 ust. 1 u.c.p.

Z kolei, przedsiębiorstwo - „Usługi transportowe, asenizacyjne i wywóz nieczystości Krzysztof Aleksandrak” z Rawy Mazowieckiej, posiadało zezwolenie wydane w dniu 29 czerwca 2004 r. przez Wójta Gminy Głuchów na okres 10 lat na wykonywanie działalności na terenie Gminy w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Do Urzędu nie wpłynęły w okresie objętym kontrolą wnioski o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części.

Na stronie internetowej BIP Urzędu umieszczony był, na podstawie art. 8 ust. 5 u.c.p., wzór wniosku o wydanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych. Wzory wniosków o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, zostały umieszczone na stronie internetowej BIP Urzędu dopiero w trakcie przeprowadzanej kontroli NIK, tj. w dniu 11 kwietnia 2012 r.

5. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy działało 9 przedsiębiorców zajmujących się utrzymaniem czystości i porządku. Korzystanie przez Wójta z uprawnień do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców zajmujących się odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportem nieczystości ciekłych, polegało na analizowaniu składanych przez przedsiębiorców, na podstawie art. 9a u.c.p., wykazów zawartych umów z właścicielami nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych i opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz informacji o masie odpadów i ilości nieczystości ciekłych odebranych od właścicieli nieruchomości. Wykazy i informacje składane przez Przedsiębiorców zawierały dane określone w art. 9a ust. 1 i 2 u.c.p.

W latach 2010 – 2011 Wójt nie korzystał z uprawnienia zawartego w art. 8b u.c.p. i nie przeprowadzał kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców działających na terenie Gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonymi zezwoleniami.

Kontrola realizacji postanowień umów zawartych z Hotelem dla Zwierząt i Ptactwa Domowego, polegała na analizowaniu przez pracownika Urzędu otrzymywanych faktur i wykazów przetrzymywanych oraz odławianych z terenu Gminy Gluchów zwierząt bezdomnych, wg stanów na koniec każdego miesiąca.

6. Negatywnie należy ocenić niedostępność mieszkańcom na stronie internetowej BIP Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie, stosownie do art. 3 ust. 2 pkt 6a lit. a u.c.p, informacji o znajdujących się na terenie Gminy podmiotach zbierających zużyty powyższy sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym³. Informacja taka o podmiocie zbierającym zużyty powyższy sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych na terenie Gminy firmie „VEOLIA Usługi dla środowiska SA” Oddział w Tomaszowie Mazowieckim ul. Majowa 87/89 - została umieszczona na stronie internetowej BIP Urzędu i na tablicy ogłoszeniowej w Urzędzie dopiero w trakcie przeprowadzanej kontroli NIK, tj. w dniu 27 marca 2012 r.

NIK ocenia natomiast pozytywnie przeprowadzenie w okresie objętym kontrolą we wszystkich sołectwach dwóch akcji zbierania omawianego sprzętu, na które Gmina wydatkowała w 2011 r. – 490 zł.

7. Rada Gminy Gluchów nie podjęła przewidzianej do art. 7 ust. 3 u.c.p. uchwały w sprawie określenia wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części na terenie Gminy Gluchów.

W złożonej w tej sprawie informacji Przewodniczący Rady Gminy stwierdził, iż do Rady nie wpłynął projekt stosownej uchwały. Projekt ten przedłożony został przez Wójta do Rady dopiero w dniu 8 marca 2012 r. i w dniu 27 marca 2012r. Rada Gminy podjęła uchwałę Nr XIV/94/2012 w powyższych sprawach. Wyjaśniając tę nieprawidłowość Wójt Gminy stwierdził, iż wcześniejsze niepodjęcie tej uchwały było wynikiem przeoczenia.

8. W latach 2010 – 2011 Wójt nie sprawował w sposób właściwy, przewidzianego w art. 5 ust. 6 u.c.p., nadzoru nad realizacją obowiązków właścicieli nieruchomości, określonych w art. 5 ust. 1 pkt 3b, w związku z art. 6 ust. 1, zgodnie z którym właściciele nieruchomości są zobowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, przez okazanie umowy i dowodów płacenia za takie usługi.

³ Dz.U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.

Dopiero w trakcie i w związku z kontrolą NIK, Wójt wezwał 30 losowo wybranych właścicieli nieruchomości z terenu Gminy, do udokumentowania sposobu gromadzenia i wywozu nieczystości stałych i płynnych z ich posesji., a także do okazania dowodów potwierdzających świadczenie w/w usług.

Z analizy przedłożonych dokumentów wynikało, iż 9 właścicieli nie zgłosiło się na wezwanie. Na dzień 23 kwietnia 2012 roku 10 właścicieli nieruchomości okazało stosowne umowy na odbiór odpadów komunalnych. 2 właścicieli nieruchomości okazało stosowne umowy na odbiór nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych oraz 1 właściciel nieruchomości okazał umowę na odbiór nieczystości płynnych z kanalizacji. Żadna z należących do osób, które stawily się na wezwanie, posesji nie posiadała przydomowej oczyszczalni ścieków, natomiast na pozostałych 17 nieruchomościach nieczystości ciekłe gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach na ścieki. Spośród 21 właścicieli nieruchomości, 3 posiadało umowy zawarte z firmami: Usługi Asenizacyjne i Wywóz Nieczystości Krzysztof Aleksandrak z Rawy Mazowieckiej oraz z Okręgową Spółdzielnią Mleczarską w Głuchowie, na odbiór ścieków ze zbiorników bezodpływowych i kanalizacji, a 1 właściciel udokumentował odbiór ścieków fakturami. Na 17 właścicieli nieruchomości, na których ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, aż 15 nie zawarło umów na ich opróżnianie. Właściciel nieruchomości, którego posesja została podłączona do kanalizacji posiadał wprawdzie umowę na odprowadzanie ścieków, jednak nie przedstawił faktur za wykonane usługi.

Spośród 21 właścicieli nieruchomości, którzy odpowiedzieli na wezwania, 10 posiadało zawarte umowy na odbiór odpadów komunalnych, a ich posesje zostały wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych o pojemności 120 litrów, tj. w sposób zgodny z postanowieniami „Regulaminu”. Wszystkie 10 umów na odbiór odpadów komunalnych zostało zawarte z firmą VEOLIA S.A. z Tomaszowa Mazowieckiego.

9. W Urzędzie prowadzona była, w formie elektronicznej w programie Excel i w formie papierowej, gminna ewidencja zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 3 u.c.p.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. na terenie Gminy znajdowały się 1463 budynki mieszkalne. Umowy na odbieranie nieczystości stałych posiadało, wg gminnej ewidencji umów, 1144 właścicieli nieruchomości, tj. 78% ogółu. W poszczególnych sołectwach ilość budynków objętych umowami wynosiła od 61% (sołectwo Celigów) do 100 % (sołectwo Prusy).

Umowy na odbieranie nieczystości płynnych posiadało, wg gminnej ewidencji umów, tylko 13 właścicieli nieruchomości (spośród 1463 ogółem), natomiast 342 budynki zostały podłączone do kanalizacji sanitarnej, co stanowiło łącznie 24,3% wszystkich budynków. W poszczególnych sołectwach ilość budynków objętych umowami wynosiła od 0% (11 sołectw), do 98,8% (sołectwo Miłochniewice).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, nieskuteczny nadzór nad wykonywaniem przez właścicieli nieruchomości obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 3b, był rezultatem braku właściwej realizacji przepisu art. 3 ust. 3 u.c.p. Uniemożliwiał to właściwą kontrolę pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrolę częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, niesprzysługując tym samym opracowaniu rzetelnego planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu uzupełnienie gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wykorzystując w tym celu podjętą już w czasie kontroli NIK akcję okazywania umów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Wójta w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi

Janusz Maj

Janusz Maj